

*Elisabeth
Elliot*

Bucuria renunțării

Janet & Geoff Benge

*Elisabeth
Elliot*

Bucuria renunțării

Traducere de Cristina Giurgiu

Copyright © 2010 Geoff & Janet Bengé
Cartea a fost publicată în limba engleză cu titlul *Elisabeth Elliot: Joyful Surrender*, la YWAM Publishing, a ministry of Youth With A Mission, P.O. Box 55787, Seattle, WA 98155, SUA.
Toate drepturile rezervate.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții. Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.

Elisabeth Elliot: Bucuria renunțării
de Janet și Geoff Bengé

Copyright © 2023 Casa Cărții
OP 2, CP 30
410670, Oradea
Tel./Fax: 0359 800 333; 0728 874 975; 0259 469 057
E-mail: info@ecasacartii.ro
www.ecasacartii.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BENGE, JANET

Elisabeth Elliot : Bucuria renunțării / Janet și Geoff Bengé ; trad. de Narcisa Țiulete. - Oradea : Casa Cărții, 2023

Conține bibliografie
ISBN 978-606-732-247-7

I. Bengé, Geoff
II. Giurgiu, Cristina (trad.)
82.09

Traducerea: Cristina Giurgiu
Editarea: Mihaela Rusu
Tehnoredactarea: Vasile Gabrian
Corectura: Mirela Ștefan
Coperta: Marius Bonce
Imaginea de pe copertă aparține YWAM Publishing și este folosită cu permisiune.

Tiparul executat la Metropolis srl, str. Nicolae Jiga 31, Oradea
Tel./Fax: 0259 472 640

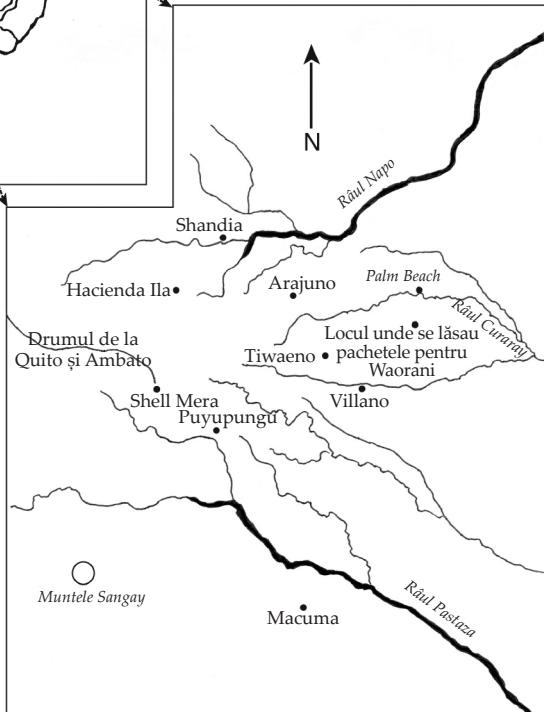
Cuprins

1. Fără cale de întoarcere	7
2. Un cămin ordonat	9
3. Gale Cottage	19
4. Aspirații aventuroase	27
5. Colegiul Wheaton	39
6. Un bărbat interesant	47
7. Tulburare	55
8. O chemare sigură	63
9. Ecuador	71
10. San Miguel de los Colorados	81
11. Deslușirea limbii	91
12. Dreptatea junglei	97
13. Succes și durere	107
14. Viața împreună	115
15. Operațiunea Auca	127
16. Vești tragice	139
17. Vizitatori	147
18. Acasă cu Waorani	159
19. Elisabeth Elliot	171
20. Poarta spre bucurie	181
Bibliografie	187
Despre autori	188

ECUADOR

CENTRUL REGIUNII ORIENTE

Fără cale de întoarcere

— În scurt timp veți fi cu toții morți și mâncați de vulturi!

Elisabeth Elliot, sau Betty – așa cum îi spuneau cei mai mulți – ascultă cu băgare de seamă cuvintele Marujei, o indiană quechua care fusese ținută captivă timp de un an de către un trib învecinat. Betty și alte câteva persoane se îndreptau pentru prima dată spre locul unde se afla tribul.

— Dar ai ajuns să-i iubești? insistă Betty, nădăjduind să primească un cât de neînsemnat semn de speranță și încurajare. Maruja clătină din cap.

— Pe femei, da, însă nu și pe bărbați. Ei sunt feroce. Nu-i poți iubi.

Betty simți un fior pe șira spinării la auzul cuvintelor tinereii indience.

La fel ca în cazul Marujei, viața lui Betty fusese atinsă de ferocitatea acestui trib. Când Maruja a fost luată în captivitate, soțul ei a fost ucis cu sulița de către atacatori. Iar cu treizeci și trei de luni în urmă, chiar lângă râul pe care urmau să pornească îmbarcați în canoe, soțul lui Betty și alți patru misionari fuseseră uciși cu sulița de același trib. Ambele femei

înțelegeau cum este să-ți fie răpit cineva drag printr-un act de violență lipsit de sens.

Betty cugetă la cuvintele Marujei. Oare era bine ce făcea? La urma urmei, Maruja petrecuse un an întreg în acel trib. Îi cunoștea mai bine decât oricine altcineva. Iar acum le spunea lui Betty și însoțitorilor ei că dacă continuau conform planului, bărbații aceluia trib aveau să-i ucidă.

Nu era o decizie ușor de luat. Betty simți tăișul rece al friicii. Da, trebuia să admită că era foarte posibil să-și găsească sfârșitul în vârful suliței, așa cum se întâmplase cu soțul ei.

Totuși, simțea și o pace ciudată – aproape exaltantă. Acesta era punctul culminant al tuturor eforturilor și rugăciunilor ei din ultimii ani. Pentru asta își dăduse viața soțul ei. Acesta era drumul ei. Nu mai exista cale de întoarcere acum.

La revărsatul zorilor, grupul se imbarcă în canoe și porni pe râul Curaray până la râul Añangu, pe care-l urmară în amonte până la râul Tiwaeno. La un moment dat, canoele nu mai putură înainta din pricina apei, care devenise din ce în ce mai puțin adâncă, iar călătorii porniră pe jos prin junglă. Le luară două zile, dar, în cele din urmă, după-amiază târziu, după ce urmară o ultimă cotitură a cărării, zăriră așezarea – o mică adunătură de colibe acoperite cu paie, aflate într-un luminiș. Un indian în pielea goală, având doar o fâșie de pânză legată în jurul taliei, ședea pe un buștean privindu-i cum se apropie, în timp ce mai multe femei stăteau la intrarea în colibe. Se holbau cu toții la grupul ce se apropia de satul lor.

Betty respiră adânc în timp ce trecu pe lângă bărbat și intră în sat. Oare avea să simtă o lovitură ascuțită în spate? Trăia una dintre acele povești de viață și de moarte pe care le auzise pe când era copil, în cartierul Germantown din Philadelphia, Pennsylvania. Își amintea cum stătea la masa din sufragerie în timp ce îi asculta fascinată pe misionarii aflați în vizită spunând povești uimitoare de credință în acțiune. Cât de departe părea acum acea lume!

Capitolul 2

Un cămin ordonat

Era anul 1934. Micuța Betty Howard, în vârstă de șapte ani, își aruncă privirea pe fereastra dormitorului aflat la etajul casei din Germantown, Pennsylvania. Țurțuri atârnau de frânghia de rufe din curtea din spatele casei, iar grădina de flori era complet acoperită de un strat gros de zăpadă. Pentru că era sâmbătă, Betty alege să se îmbrace cu hainele groase de joacă. Fiecare copil din familie avea trei seturi de haine: unul pentru joacă, unul pentru școală și unul pentru a fi purtat în ziua de duminică.

După ce se îmbracă, Betty își vârî picioarele în papuci de casă și coborî treptele ca să-și ajute mama să pregătească micul-dejun. Fu surprinsă s-o găsească pe mătușa Alice stând lângă sobă, amestecând într-o cratiță cu terci de ovăz.

— Bună dimineața, domnișoară! spuse mătușa Alice cu glas mângâietor. Probabil că te-ntrebi unde sunt părinții tăi. Sunt la spital ca să primească în familie un nou bebeluș – și asta în timpul celui mai friguros val de ger din ultimii ani, nu alta.

Betty se trânti pe un scaun. Bebelușul era pe drum!

— Sunt sigură că te-ai rugat pentru o surioară, continuă mătușa Alice.

Betty încuviință. La șapte ani, era prinsă între doi frați – Philip, care avea zece ani, și Dave, care avea șase ani – și cu siguranță n-avea nevoie de încă un frate, gândea ea.

După micul-dejun, cei trei copii își îndeplinesc sarcinile de dimineață, Betty spălând vasele și ștergând blaturile. Tocmai își terminase treburile, când auzi un zgomot de sticlă spartă. Alergă să investigheze și-l găsi pe Dave privind fix la un geam spart din camera din față. Acesta se jucase cu cerceveaua ferestrei, ce era susținută cu un băț. Fereastra căzuse brusc, spulberând sticla în mii de bucăți.

— Am încercat s-o deschid, se bâlbâi Dave, și a căzut și s-a spart.

Mătușa Alice intră în încăpere și analiză situația.

— Nu călcați pe sticla spartă, copii! Dave, du-te și adu o mătură!

Aerul rece năvăli în încăpere, iar Betty se cutremură involuntar în timp ce mătușa Alice se duse să caute un meseriaș. Din nefericire, acesta nu putea veni decât mai târziu în acea după-masă, iar temperatura din casă începu să scadă vertiginos. Betty și frații ei descoperiră imediat că cel mai călduros loc din casă era lângă radiator, așa că cei trei copii se adăpostiră acolo, sub o pătură. Betty își dorea de-acum două lucruri: în primul rând ca bebelușul să se nască, pentru ca părinții ei să se întoarcă acasă, și în al doilea, ca meseriașul să vină curând și să repare fereastra.

Cam pe la orele amiezii, telefonul sună și mătușa Alice răspunse. Un zâmbet larg îi lumină chipul în timp ce exclamă:

— Ce minunat! Slavă Domnului că totul a mers bine!

După ce așeză receptorul în furcă, mătușa Alice o îmbrățișă pe Betty.

— Rugăciunile tale au fost ascultate! Ai o surioară, iar numele ei este Virginia Anne Howard.

Betty zâmbi, deși cu greu își putea imagina cum se va integra un copil în viața de familie. Bebelușii, observase Betty, erau zgomotoși și imprevizibili, iar căminul familiei Howard era exact opusul. Totul în casă se făcea în mod ordonat și la timp. În timp ce frământă în minte acest lucru, realizează că mama ei obișnuia să atașeze adverbe la tot ceea ce se făcea. Copiii nu trebuiau doar să se îmbrace dimineața, ci trebuiau să se îmbrace *repede* – fără să viseze cu ochii deschiși. Coborau scările *silențios*, își luau micul-dejun *punctual* și *cu voie bună*, se spălau pe dinți *viguros* și își aranjau *meticulos* așternuturile de pat.

Părinții lui Betty, Katherine și Philip Howard, trăiau după aceleași reguli pe care se așteptau să le urmeze și copiii lor. În casa Howard, fiecare lucru avea locul lui, iar copiii trebuiau să pună lucrurile la locul lor când nu mai aveau nevoie de ele.

Betty se minuna că până și creioanele din cutia de creioane de pe biroul tatălui ei erau toate ascuțite și așezate în aceeași direcție, iar teancul de foi era întotdeauna aliniat perfect cu colțul biroului.

În cele din urmă, meseriașul își făcu apariția și înlocui geamul spart de la fereastră. Copiii ieșiră târându-se de sub pătura de lângă radiator, pe măsură ce casa începu să se încălzească din nou.

Curând totul reveni la normal, iar Ginny, așa cum îi spunea toată lumea noului prunc, sosi într-o casă caldă și primitoare. Însă atmosfera din casă nu reveni la starea inițială. La scurt timp după sosirea lui Ginny, căminul Howard fu lovit de boală. Departamentul de sănătate ceru ca toate casele în care se aflau persoane bolnave să afișeze un panou prin care să se interzică intrarea sau ieșirea oricărei persoane, cu excepția celui care asigură întreținerea familiei. Așa că pe ușa din față a casei familiei Howard fu atârnat un semn galben de carantină.

Niciun membru al familiei nu fu cruțat. Primul val de îmbolnăviri îl afectă pe tatăl lui Betty, apoi Betty se îmbolnăvește de amigdalită. La scurt timp după aceea, fratele ei, Philip, se îmbolnăvește de pojar. O femeie de la biserică primește permisiunea specială de a intra în casă și de a da o mână de ajutor doamnei Howard la îngrijirea pruncului și a celor trei bolnavi.

Nici nu își reveni bine Betty după amigdalită, că ea, Philip și mama lor se îmbolnăvesc de oreion. Betty tânjea să iasă din cameră și să se joace de-a v-ați ascunselea afară sau să construiască o casă din resturi de carton și pături vechi. Mulțumită imaginației cu care era înzestrată, reuși să evadeze dintre cei patru pereți ai dormitorului citind și recitind cărțile ei preferate: *Ursulețul Winnie Puh*, *Aventurile lui Peter Iepurașul* și *Cavalerul de pe drumul luminii*.

Pe măsură ce zilele se scurseră, mama îi cumpără lui Betty un album voluminos și câteva exemplare vechi ale ziarului *Saturday Evening Post*. Betty petrece ore în șir decupând imagini din revistele vechi și lipindu-le în album. Îi plăcea în special să studieze copiii din reclamele Campbell Soup.

Încetul cu încetul, copiii încep să se refacă, pentru că mai apoi toți – inclusiv Betty, pentru a doua oară – să facă amigdalită. Medicul recomandă ca fiecărui copil să-i fie scoase amigdalele prin operație. Pe Betty, vestea operației n-o îngrijoră; era doar ușurată la gândul că durerea sâcâitoare de gât avea, în sfârșit, să cedeze.

Pe tot parcursul acestei perioade, părinții lui Betty încercară să păstreze rutina familiei pe cât posibil. Anumite lucruri, precum rugăciunea de dimineață și seară, nu puteau fi omise, continuând cu participarea oricărui membru al familiei capabil să coboare și să se alăture momentului devoțional.

Rutina era benefică pentru căminul Howard, iar momentele devoționale erau la fel de când își amintea Betty. Dimineața,

după micul-dejun, familia se întâlnea în sufragerie. Domnul Howard conducea familia în cântarea unui imn – unul diferit în fiecare dimineață, până când parcurgeau în mod ordonat întreaga carte de imnuri. El și mama lui Betty acompaniau cântările pe rând, la pian. Apoi, tatăl lui Betty citea câte o pagină sau două din *Biblia povestită*, de Hurlbut, după care toți îngenuncheau în timp ce domnul Howard se ruga pentru fiecare, pe rând. La urmă, recitau împreună „Rugăciunea Tatăl Nostru”. În fiecare seară, domnul Howard citea un fragment din Biblie, în timp ce familia era așezată în jurul mesei.

În zilele în care Betty se simțea prea rău pentru a coborî la masă, dimineața și seara, tatăl ei urca în dormitorul ei ca să se roage pentru ea. Și apoi cânta un imn. Lui Betty îi plăcea îndeosebi „Jesus, Tender Shepherd, Hear Me” [Isuse, blânde Păstor, ascultă ruga mea, n.tr.] și adesea îl fredona până când adormea.

Pe când întreaga familie Howard se însănătoși, iar semnul galben fu înlăturat de pe ușa din fața casei, era sfârșitul lunii august. Betty fu încântată să poată ieși din nou afară și se bucură în mod special de faptul că avea câteva prietene cu care să se joace. Aflase curând că, deși acum avea o surioară, aceasta nu-i putea fi încă tovarășă de joacă.

Știind că vara avea să se sfârșească curând, Betty petrecu, cât de mult timp îi îngădui mama, jucându-se cu cea mai bună prietenă a ei, Essie. Până acum, Betty încercase să facă tot ceea ar fi trebuit să facă o fată cuminte. Tatăl ei era editor asociat al *Sunday School Times* și director al școlii duminicale din localitate, iar acasă Betty era expusă unui flux constant de povestiri biblice și rugăciuni. Însă, la un moment dat, îi veni ideea de a face ceva rău. Revizui în minte Cele Zece Porunci și îi veni ideea că furtul ar fi cel mai ușor mod de a avea o aventură păcătoasă.

Într-o zi, chiar când era pe punctul de a ieși din casa lui Essie, Betty zări un ceas Mickey Mouse nou-nouț pe balustrada de jos a scărilor. *Să înceapă aventura!* își spuse în timp ce luă ceasul și-l vârî în buzunar.

Essie coborî în fugă treptele, iar cele două fete își luară rămas-bun una de la cealaltă. Betty era entuziasmată de ușurința cu care reușise să fure ceva. Însă euforia dispăru curând. Mergând pe stradă, scoase ceasul din buzunar și-l studie. Pe ecran era imaginea unui șoricel cu brațe lungi, ce reprezentau indicatoarele orelor și minutelor. Trei șoricei în partea de jos a cadranului indicau secunde ce se scurgeau. Era pentru prima dată când Betty vedea un ceas cu un desen animat pe cadran și era de-a dreptul fascinată. Apoi se gândi la felul în care ceasul ajunsese în posesia ei și avu impresia că tocmai primise un pumn în stomac.

Ce-am făcut? se întrebă Betty. *De ce am furat ceasul? Este al lui Essie. Ce fel de persoană ar fura ceva de la o prietenă?*

O persoană foarte, foarte rea, își răspunse singură, și nu-mi place deloc acest sentiment.

Curând, Betty își simți conștiința atât de apăsată, încât se opri din mers. Știa că ar trebui să se întoarcă și să returneze ceasul, dar era îngrozită că va da peste Essie sau peste mama acesteia. Totuși, Betty nu putu suporta teribilul chin lăuntric, așa că dădu fuga înapoi la casa lui Essie și puse ceasul pe pragul ușii din spate. Apoi alergă spre casă.

În acea noapte, Betty se gândi la ce făcuse. Simțise un fior plăcut când luase ceasul, însă agonia ce urmase nu merita. Îi veni în minte versetul din Biblie pe care tatăl ei îl cita adesea: „Multe căi pot părea bune omului, dar la urmă se văd că duc la moarte.” (Proverbe 14:12). Da, avusese parte de distracție și aventură pentru un minut sau două, dar nu fusese distractiv pe termen lung. Se duse la culcare recunoscătoare că măcar

avusese curajul să returneze ceasul. Speră și se rugă ca cineva să-l găsească înainte de a fi călcat în picioare.

La școală, Betty începu clasa a treia și fu obligatoriu să urmeze cursuri de cusut. Nu-i plăcea deloc faptul că era nevoită să meargă acasă și să le ceară părinților bani pentru a cumpăra țesăturile necesare pentru proiectele de cusut – chiar dacă acestea costau doar 20 de cenți. (La acea vreme, Statele Unite erau prinse în strânsoarea Marii crize economice și cu toții resimțeau lipsa banilor, iar gospodăria Howard nu făcea excepție. Cu toate acestea, părinții lui Betty dădeau zeciuală din toți banii pe care îi primeau. Iar din banii de zeciuală, păstrau câteva monede de zece cenți în sertarul măsuței de lângă ușa din față. Copiii erau instruiți să dea câte o monedă de zece cenți fiecărei persoane care venea la ușă să cerșească.)

Pe măsură ce se apropia luna decembrie, Betty aștepta cu nerăbdare ziua ei de naștere, 21 decembrie, și apoi Crăciunul. Crăciunul era o perioadă distractivă pentru copiii din familia Howard. Dis-de-dimineată, aceștia se îngrămădeau în patul părinților lor și deschideau ciorapii pe care îi găsiseră agățați la capătul patului. Deși ciorapii erau în mare parte plini cu obiecte de uz practic, cum ar fi săpunuri și creioane, aceștia includeau și monede de ciocolată învelite în folie aurie. Betty adora gustul ciocolatei ce se topea în gură. După micul-dejun și timpul devoțional, familia se aduna în jurul bradului de Crăciun pentru a deschide cadourile.

Însă în acel an, la începutul lunii decembrie, se întâmplă un lucru ce îi răpi lui Betty o mare parte din bucuria anticipată.

Casa Howard era întotdeauna deschisă pentru misionari și predicatori itineranți. De fapt, chiar dacă țara se afla în mijlocul Marii crize economice, iar salariul tatălui ei fusese redus de două ori, familia Howard era întotdeauna cea care hrănea și găzduia orice vorbitor creștin ce trecea prin oraș.

Lui Betty îi plăcea să citească acea carte de oaspeți pe care mama ei o ținea pe masa de lemn lustruit, chiar în fața ușii de la intrare. Prima însemnare din carte fusese făcută la scurt timp după ce părinții ei se căsătoriseră și se stabiliseră ca misionari în cadrul Misiunii Creștine Belgiene din Bruxelles, Belgia. Soții Howard trăiseră în Belgia timp de cinci ani. Betty se născuse acolo și avea cinci luni când părinții ei se întorseseră în Statele Unite pentru concediu. Părinții ei avuseseră intenția de a se întoarce în Belgia pentru un al doilea mandat ca misionari, însă unchiul lui Philip Howard, Charley Trumbull, îi ceruse lui Philip să ia în considerare posibilitatea de a se alătura echipei de la *Sunday School Times*. În cele din urmă, domnul Howard acceptă postul, iar familia cumpără o casă mică în Germantown. De atunci, mulți misionari cu destinația Bruxelles și alte orașe și sate împrăștiate prin lume trecuseră prin casa lor, semnând în cartea de oaspeți.

Unul dintre vizitatorii preferați ai lui Betty era reverendul Charles Scott. Domnul Scott și soția sa, Clara, erau misionari în China, iar acesta manifestase un interes deosebit pentru Betty. Când s-a întors în China, i-a trimis lui Betty bomboane chinezești, papuci din piele de tigru și un evantai de hârtie. Nu numai atât, acesta i-a trimis scrisori despre propria fiică, ce purta același nume ca și ea. Betty Scott, despre care Betty își amintea că stătuse cândva în casa lor împreună cu tatăl ei, absolvise Colegiul Biblic Moody și se alătură părinților ei ca misionară în Tsingteh, un orașel din estul Chinei.

Betty Scott se căsătorise în cele din urmă cu un misionar, John Stam, iar în ultima sa scrisoare, Charles Scott îi povestea că celor doi tocmai li se născuse o fetiță, pe care o numiră Helen. Lui Betty Howard îi fu ușor să se transpună în pielea lui Betty Stam, deoarece scrisorile lui Charles Scott erau atât de vii și de animate. Betty spera în secret că într-o zi Dumnezeu

o va chema să fie misionară într-un loc îndepărtat. Cât de minunat ar fi să scrie ea însăși scrisorile și să trăiască aventurile în loc să se rezume doar la a citi despre ele! Așa că pentru Betty a fost un adevărat șoc atunci când mama ei o chemă în salon într-o după-amiază de la începutul lui decembrie, când se întoarse de la școală.

— Betty, începu ea, am să-ți dau o veste foarte tristă.

Betty se holbă la mama ei. Niciodată n-o văzuse atât de întristată.

— Îți amintești de Betty Stam și de tatăl ei, reverendul Scott? își întrebă Katherine Howard fiica.

Betty încuviință. Bineînțeles că-i știa.

— Domnul i-a chemat pe Betty și pe soțul ei, John, acasă la El.

Betty se strădui să priceapă semnificația cuvintelor pe care tocmai le auzise. *Chemarea acasă* însemna moarte, nu-i așa?

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea.

Mama ei își împreună mâinile, iar Betty zări lacrimi mari curgându-i pe obraji.

— Au fost omorâți de comuniști, în China. Micuța lor Helen este bine.

Betty nu știu ce să spună. Se gândi la micuța ce avea să crească fără părinți și la sărmanii soți Scott.

Mai târziu, ascultându-i pe adulți povestind despre aceste crime, reuși să pună cap la cap mai multe detalii ale întâmplării. Pe 6 decembrie, John și Betty Stam fuseseră arestați în casa lor de către luptătorii comuniști și forțați să mărșăluiască împreună cu bebelușul lor de trei luni până la Miaosheo, un oraș aflat la aproximativ 20 kilometri distanță. Două zile mai târziu, soții Stam au fost escortați cu forța pe străzile din Miaosheo, spre locul unde urmau să fie executați. Când un creștin chinez a făcut un pas în față și a protestat împotriva a

ceea ce făceau comuniștii, a fost și el arestat și forțat să se alăture familiei Stam pentru a fi executat împreună cu aceștia. La scurt timp după aceea, John și Betty Stam au fost decapitați. Înainte de moartea sa, Betty a reușit s-o ascundă pe micuța Helen într-un sac de dormit. Bebelușul a fost găsit două zile mai târziu de un pastor chinez și încredințat bunicilor săi, soții Scott, în Shanghai.

Detaliile au șocat-o și au întristat-o pe Betty. Era greu pentru mintea ei de aproape opt ani să înțeleagă cum se putea întâmpla una ca asta. Astfel petrecu un Crăciun sumbru, gândindu-se la copilașul familiei Stam, Helen, și la cum avea să crească fără părinți.

Anul 1935 sosi cu o veste bună. Mama lui Betty era din nou însărcinată și aștepta un copil în luna iulie. Pe măsură ce se apropia vara, Betty începu să aștepte cu nerăbdare atât sosirea unui nou frate sau a unei noi surori, cât și plecarea cu familia la Gale Cottage, în New Hampshire. Plănuia să se distreze mult mai mult în vara asta decât în cea precedentă, pe care o petrecuse, în mare parte, bolnavă la pat.